

Mina de l' Estany

L'Estany

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Nucli urbà. Carrer de l'Escola, s/n
Emplaçament Situada a l'extrem nord-est del prat.
Alçada: 875

Coordenades:

Latitud: 41.86861
Longitud: 2.11473
UTM Est (X): 426533
UTM Nord (Y): 4635567

Classificació

Número de fitxa 08079 - 60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Any 1734-37
Autoria de l'element: Josep Pascual i Marià Terricabres (1734-35) i Josep Moretó (1735-37) -mestres d'obres-
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL 2199-I 24/3/2014
Número inventari Si, IPA 16467
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de l'Estany
Fitxes associades:

[Rec de les Nogueres](#)

[Rec del Mig](#)

[Antic Estany \(dessecat\)](#)

Autoria de la fitxa

Anna Chàvez Calm - Isidre Pastor Batalla

Data de registre de la fitxa:

dv., 15/07/2016 - 02:00

Descripció

Canalització soterrada construïda amb pendent, per tal de facilitar el dessecament per gravetat de l'aigua acumulable als terrenys dels prats adjacents, en el seu extrem superior, i evitar-ne l'estanyament.

La galeria de la mina forma part d'un sistema més extens de drenatge de les aigües del prat de l'Estany consistent en una xarxa de séquies o canals artificials excavats al terreny que conflueixen en les boques d'entrada de la mina.

El traçat soterrat de la galeria de la mina té una directriu força lineal, de sud-oest a nord-est, i actualment compta amb tres boques exteriors (superior, central i inferior), diversos pous de ventilació (cinc d'ells actualment encara són oberts, amb ventilació a l'exterior, i, com a mínim, cinc pous més són cegats abans d'assolir la superfície), així com un ramal en direcció oest, situat a uns 340 m de la boca inferior, d'una longitud aproximada d'uns 15 m que acaba sobtadament amb un enderroc. En el moment d'iniciar els estudis previs al projecte de restauració, la mina comptava amb un esfondrament local de la galeria, situat a uns 120 m de la boca inferior.

La boca superior, situada en l'extrem sud-oest, recull les aigües conduïdes pel rec del Mig, mentre que la boca central recull les aigües del rec de les Nogueres. La boca de sortida, en el seu extrem inferior, aboca les aigües a la riera de l'Estany o torrent de la Font d'en Sala, per sota d'un pont medieval, conegut amb el nom del Pontarró.

Història

Des de l'edat mitjana hi ha documents que testimonien l'existència d'un sistema de recs, rases o canals a l'aire lliure. Però no és suficient per a dessecar la gran superfície. L'any 1554 l'abat de Cardona va promoure una intervenció d'enfortiment del rec de les Nogueres i del rec del Mig que consistia en enfondir-los i eixamplar-los. Aquesta obra fou dirigida pel mestre d'obres Joan de Borda. Però tampoc va aconseguir la dessecació total de l'estany.

En canvi, la construcció iniciada l'any 1734 i finalitzada el 1737 sí que va ser un èxit. En aquells moments -i des de finals del segle XVI- el Monestir de l'Estany i el seu terme pertanyia a un nou senyor: les Cinc Dignitats Reials, cinc canonges de les seus de Barcelona, Vic i Girona que actuaven com a cosenyors o cobarons. Ells són els promotors de l'obra i els mestres d'obres van ser Josep Pasqual i Marià Terricabres (1734-35) i per Josep Morató i Marià Terricabres (1735-37)

Bibliografia

AADD (2009). Aproximació a la toponímia del Moianès. Rafael Dalmau Editors.

CODINA, Joan (1993). Monestir de Santa Maria de l'Estany. Història documentada amb 50 gravats, amb un resumen en castellà, francès i anglès, 2n edició 1932 (edició facsímil).

COSTA, Enric (2003). Inventari de recursos turístics del Moianès, Inèdit, Moià.

GUTIERREZ Daniel; MORROS Jordi; URBIOLA Marta (2014). Projecte museogràfic del paisatge cultural

de l' Estany. L'Estany, història i natura, el domini de la terra i el domini de l'aigua. TEGULA Arquitectura i Patrimoni Cultural. Ajuntament de l'Estany (Moianès).

POU, Aureli-VINYETA, Ramon (1974). L'Estany. Guia turística, Editorial Montblanc-Martín. Barcelona.

PUIGFERRAT, Carles; MORROS, Jordi (2010) "Una obra de sanejament del segle XVIII. La mina de desguàs de l'Estany (el Moianès)" a AUSA, XXIV, nº 166. Ed. Patronat d'estudis osonencs, Vic, 2010. p. 753-780.

TRESSERRA, Josep (1920). Ressenya històrica del monestir i claustre de l'Estany. Impremta Anglada. Vic.

